

Előfizetési ár:

Egész évre	— — — —	4 K.
Fél évre	— — — —	2 K.
Negyed évre	— — — —	1 K.
Egyes szám	— — — —	20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérral, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ
m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Bükkvágások magfáiról és maradékfáiról. (Béky Albert.)

Az erdőaltiszt védkerületi teendői. (Tomasovszky Imre.)

Az erdő apró lényei.

Különfélék: Az Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége közgyűlése. — A rózsahegyfi fiútápiintézet tanulóirol. — Halálozás. — Babona és a róka. (Zsurka Karácsony.) — Állati barométer. — Időjelzés.

Hivatalos közlemények: Hirdetmény az 1912. évben megtartandó erdőőri és vadőri szakvizsgák ügyében.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Szerkesztői üzenetek.

Tárca. Klára. (M. Hrabovszky Julia.)

Bükkvágások magfáiról és maradékfáiról.

Irta: Béky Albert, m. kir. főerdőmérnök.

Sok helyt meglevő, még kezdetleges viszonyaink között szokás, hogy a bükkfaállományok kihasználása alkalmával nem tarolják le a területet tisztára, hanem 30—50 lépésnyire egymástól erőteljesebb faegyedeket állva hagynak azzal a czélzattal, hogy azok a vágásterületet bevessék, természetes felújulását elősegítsék. Ezeket a fákat általában *magfáknak* hívják.

Az ilyen czéllal meghagyott magfákon kívül visszamaradnak még a vágásban a nagyon ágas-bogas, göcsös és az olyan vékony fák, a melyek feldolgozása a favágónak több fáradságába került volna, illetőleg a melyekből csak 1—2 darab vastag dorong telnék ki, azért pedig a favágó nem tartja érdemesnek azok levágását. Ezek a *maradékfák*.

Tapasztalatom szerint a *magfák* meghagyása nem okszerű, a maradékfákból pedig annyi hátrány, kár származik, hogy azokra még a költséggel járó beavatkozást sem szabad sajnálnunk.

A vágásterületnek magfákról való bevetődése általában vagy meg sem történhetik, mert egyre-másra kidönti azokat a szél még mielőtt makkot termettek volna, vagy inkább csak látszólagos, mert az a kelevény, a mely az anyafák magjából eredettnek mutatkozik, már a vágás megkezdése előtt ott volt, tengődött s csak felszabadításra várt, hogy fejlődhessék.

A szél által ki nem döntött magfák koronája alatt fiatalos nem tud felvergődni. A korona csepegőjén túl levők eleinte vidoran növekszenek, hova-tovább azonban mind elviselhetetlenebb lesz rájuk nézve a magfa árnyéka, nyomása; a közelebb levők fokozatosan elmaradnak fejlődésükben, a távolabb állók kifelé görbülve iparkodnak az éltető napsugárhoz jutni.

Ez az állapot elég hamar bekövetkezik. Ha meghagyjuk, akkor a magfák legalább is annyi fiatal nem engednek felnőni, mint a mennyi róluk valóban nőtt. Ha be akarunk avatkozni, akkor a kihasználásnak útját állja egyrészt az, hogy az aránylag nagy területen szétosztott fákat haszonnal nem igen termelhetjük ki, másrészt pedig az, hogy a termelés és kiszállítással (a favágóknak a fiatalossal szemben meglevő kiméletlenségét sem hagyva figyelmen kívül) a fiatalosban több kárt okoznánk, mint a mennyi az elérhető pénzbeli haszon lenne. Ilyen körülmények között nem marad más hátra, mint a magfáknak körülgűrűzéssel, tehát költséggel való kiszorítása.

A kiszaradt magfák helyén többnyire fölverődik még valamelyes fiatalos (ott tengődött), de ha ez meg is történik, azt a kárt, a melyet a magfák ennek és a környezetben visszamaradt egyedeknek növedékvesztésében az állomány szenvedett, már nem pótolhatja semmi.

Az sem hagyható már manapság számításon kívül, a mi pénzértékben a magfák meghagyásával a vágásban visszamarad. Ha egyik fát a másiktól 50 lépésre hagyjuk meg, akkor megmarad kataszteri holdanként négy fa; 40 lépés távolságnál hat, harmincznál pedig 11 darab. Egy fának a köbtartalmát négy ürméterre véve, előbbiek szerint ott hagyunk a vágásban 16, 24 illetőleg 44 ürméter faanyagot. Bizony ennek az árán a területet többnyire mesterségesen, értékesebb fanemekkel is be lehetne ültetni, főleg ha tekintetbe vesszük, hogy úgy felényi arányban a bükk, magfák nélkül is felújul s csak ennek kiegészítésére kell közremunkálkodnunk.

Mindent egybevetve, nem hiszem, hogy érdemes volna a magfáknak meghagyása.

A *maradékfákkal* szemben még rosszabbul állunk, mert ezektől igazán semmi előnyt vagy hasznot nem

várhatunk. Sokan ugyan azt gondolják, hogy a vágásban visszamaradt, egyenként vagy néhány darabos csoportokban álló, úgy 10 cm mellmagassági átmérőjű fácskákból annak idején majd haszon származik; ezek azonban elágasodnak, elgallyasodnak mielőtt az új, fiatal állomány annyira utolérné őket, hogy ez megtörténjék; azután pedig a fiatalost mind nagyobb és nagyobb környezetben (a mint t. i. ágazatuk kifejlődik) csak nyomják a nélkül, hogy maguk értékes fává fejlődjenek.

Az idősebb, ágas-bogas, göcsös maradékfáknak a vágásban és fiatalosban létéről az eddigiek után többet mondani feleslegesnek tartom.

Az legyen tehát a törekvésünk, hogy ha bükkösünet taroló vágással használjuk ki, az tarra is legyen vágva. A mit csak lehet, dolgoztassunk fel a favágókkal; ne legyen ott a volt állományból semmiféle maradék. Ha pedig a termelési bérnek e miatt való emelkedése okából, vagy más körülmények miatt mégis maradnának vissza oda nem való faegyedek vagy ilyesféle régebbi vágásainkban ránk maradt volna: gyűrűzességük körül ezeket a maradókat, hogy száradjanak ki.

A gyűrűzést (a mihez különben a parasztnép tanítás nélkül is jól ért) úgy kell végezni, hogy a fát tenyérynyi szélesen, két ujjnyi mélységre a fatestbe bemélyítve körülvágjuk. A fa 1—3 év alatt kiszárad; előbb gallyai, ágai esnek le, míg maga is kidől a nélkül, hogy környezetében számottevő kárt okozott volna.

Az erdőaltiszt védkerületi teendői.

Irta: *Tomasovszky Imre*, m. kir. főerdőmérnök.

(Folytatás.)

III. *Az erdei fű.* Az erdei tisztásokon, utak mellett, a vágásokban, a nyiladékokban s erdőkulturáinkban rendszerint igen sok fű terem. Néha úgy az erdősitések, mint az erdővédelem a csemeték beárnyékolása, lenyomása, tűzveszélyek s egerek elszaporodásának elkerülése stb. szempontjából kívánatos és szükséges, hogy a fű egyes helyekről — a mennyire az kivihető — kisorsolótassék. Olyan esetekben, a mikor a csemeték bizonyos tervszerűséggel (pl. hármas- vagy négyes hálózatban, szabályos sorokban) vannak ültetve, a fűnek kisorsolása könnyű. A csemetéket ilyen esetekben a kisorsolás, esetleg kaszálás előtt karókkal jelöljük ki. Olyan területeken, a hol a csemeték sorközei elég távol vannak egymástól, ott a rövid kasza használata is megengedhető. Néhol meg van engedve a fűnek kézzel való szedése (gyűjtése) is. E célra a nép, nehogy kezét az éles fű elvágja, többnyire elhasznált pléhkanalakat szokott használni.

Az erdei tisztásokon, réteken, nyiladékokon levő fűtermés rendszerint árverésen szokott értékesíttetni, míg a vágások, kulturák, utak melletti fűtermés legtöbb helyen az ú. n. bárczázás útján értékesíttetik.

Az erdei fű használatának ellenőrzésére nagy súlyt helyezünk s mindazokat, a kik azzal netalán visszaélnének, csemetéket levágnának stb., tiltsuk el ettől a kedvezménytől.

IV. *Az erdei lomb.* Takarmányinség idejében nagy szerepe van a lombtakarmányozásnak, mely abban áll,

TÁRCZA.

KIÁRA.

Irta: *M. Hrabovszky Julia*.

III.

— Erre vitt az utam, hát gondoltam, csak nem megyek el a ház előtt, hogy be ne nézzek egy pillanatra kedves öcsémuramhoz!...

Ezen szavakkal köszöntött be Halapi Gergelyné Szalkay Imrénél, a ki sajtászerűen elmosolyodva fogadta a csupa méz, koránál fiatalabbnak tetsző és nagyon elegánsul kiöltözött asszonyt, mert tudvalevő dolog volt, hogy Halapiné így szokott beköszönteni kedves «öcsémuram»- vagy a «hugomasszony»-nál, a mikor valami házassági terv motoszkált a fejében.

— Már is? — gondolta Szalkay.

Mert Halapiné volt a vármegye házasságszerzője és ez a hivatala busásan jövedelmezett neki. Nem a főispán protekciója juttatta e zsiros hivatalba; sima, ügyes modora által önmaga kreálta azt magának az értelmes asszony, felhasználva nagyon kiterjedt, előkelő rokoni és ösmerősi körét. És Halapinét ezért a foglalkozásáért nem vetették meg a megyében, ellenkezőleg,

csak még jobban felkarolták, mert mindig akadnak főkötő alá igyekvő, türelmetlen leányok, egyedüllétüket unó özvegyek, eladósodott gavallérok, Hymen örömeire vágyó agglagények, a kiknek egy vagy más okból segítőtőre van szükségük, hogy a házasság révpartját elérjék.

Halapi Gergelyné nagyon tapintatos asszony volt, sohasem rontott be ajtóstól a házba és most is, csak különböző lényegtelen dolgok letárgyalása után vitte ügyesen a beszédet a szép Dórára, a ki alig egy éve hogy özvegy, de már akárhányszor férjhez mehetett volna. Csakhogy Dóranak senki sem kell, ő csak annak a felesége szeretne lenni, a ki már évek óta bírja a rokonszenvét.

Szalkay közbeszólás nélkül hagyta Halapi nénit beszélni. Teljesen mindegy volt neki, ezt vagy azt az özvegyet, leányt fogja-e neki ajánlani a bőbeszédű asszonyság. Egy félóra óta, hogy Halapiné célja felé igyekezve, egyre beszélt, Imrét csak egy dolog kapta meg, csak az foglalkoztatta a lelkét: «a világ már itt látja az idejét, hogy ő házasságra gondoljon; nem lát abban semmi megbotránkozni valót, semmi kegyelet elleni vétséget!» Pedig még csak hat hét előtt halt meg a felesége! Az igaz, hogy szegény Edith közel három évig volt élő halott és így az emberek az özvegynek a gyászévet valószínűleg már a betegség idejébe beleszá-

hogy a különféle fák levágott s megszáritott leveles gallyait, mint melléktakarmányt, házi állatainkkal fel-
 etjük. A gazda a takarmány pótlására rendszerint tén-
 len van rászorulva s ilyenkor állatállományának takar-
 mányozására az erdei lombot is felhasználja. E célra a
 fiatal sarjerdők és a középerdők aljfája adják a legjobb
 lombtakarmányt; úgyszintén a tisztító vágások és gyé-
 ritések alkalmával kivett lombfák gallyai is jók erre a
 célra. A lombtakarmány termelését mindig nyáron, a
 lombnak teljes kifejlődése után, leginkább június és
 július hónapokban eszközöljük. A nyesést rendszerint
 széles éllel bíró s rövid nyéllal ellátott fejszékkel vagy
 külön erre a célra is szolgáló sújtókésekkel, erős ka-
 czorokkal szokás foganatosítani, arra vigyázzván főleg,
 hogy a nyesés mindig alulról felfelé történjék. A le-
 nyesett és levágott gallyakat kévékbe köttetjük s arra
 törekszünk, hogy azok meg ne penészedjenek, hanem
 a levegő a kévék belsejét kellőleg érhesse. Az ilyen
 kévék rendszerint 30—40 cm. vastagságúak szoktak
 lenni. A kévéket azután hazavitetjük s boglyákba rakva
 kezeljük, télen pedig állatainkat az erdei lombbal is
 takarmányozzuk.

Tehenek részére a kőrös, szil, kecskefűz, a juhar, ákác
 s bükk lombja; lovak részére főleg a tölgy; kecskék és
 juhok részére pedig az összes lombfélék megfelelők.

Mínt hogy a lombtakarmánytermelésnek rendszerint nö-
 vedékvesztés a következménye, a lombtakarmány éven-
 kénti rendszeres gyűjtését mellőzni kell s csakis a legindo-
 koltabb esetekben, tudniillik takarmányinség idején en-
 gedhető az meg, mikor is a nyesésnél, a gyűjtésnél arra
 kell törekedni, hogy minél kisebb károk okoztassanak.

V. Az erdei alom. A mezőgazda az istállóban általá-
 ban szalmával, tengeri szárral, náddal, sással, kiselej-
 tetett szénával, polyvával, egyes helyeken fűrészporral,
 vagy kivételesen fagyapottal, sőt tőzeggel is szokta az
 almozást végezni. Hazánk igen sok részén azonban az
 elősorolt anyagok hiányozván, a gazda az erdei almot
 száraz lomb- és tüleveleket, mohát, gyomot stb. is szí-
 vesen használja almozásra.

Ezek közül az alomfajták közül a gally és gyomalom
 használata abban áll, hogy a vágásokban döntött fenyőfa
 gallyait, avagy a csak tűzfára alkalmas fák alsó gallyait,
 vagy pedig az erdeinkben nagy számban előforduló kü-
 lönféle páfrányok, áfonya és hangafélék stb. fajtáit
 gyűjtik össze s használják az almozás céljaira. A vágá-
 sokban döntött törzsek gallyainak, nemkülönbön a külön-
 féle erdei gyomoknak almozás céljaira való felhaszná-
 lása az erdőgazdaságra nézve kárral nem jár.

A moha és lombalomnak gyűjtése azonban rend-
 kívül káros erdeinkre, főleg abban az esetekben, a mi-
 kor az erdeink értékes takarója többször gereblyéztetik
 le s gyűjtetik össze. A talajtakaró elvitele a talajnak a
 szél által való kikezdését, elfúvását, a talajnak s az
 azon levő növényzetnek kiszáradását idézi elő, a gereb-
 lyezés által pedig a gyökerek is megsértetnek s illető-
 leg a különféle gombabetegségek keletkezésének út nyit-
 tatik s végül a lombtakaró (levéltakaró) elvitele által
 az erdő a részére szükséges humuszanyagoktól meg-
 fosztatván, ennek következménye a fa növekedésének
 visszamaradása, elsatnyulása, kiszáradása s végül az
 elkopárosodás bekövetkezése.

Mindezekre való tekintettel erdei almot nem szabad

mitották. Mert héj! sietni kellett! Szalkay Imre minden
 tekintetben prima-partie a megyében; nagyon kapós
 lesz és... szemesé a világ! A ki siet, előnyben van...

Dóra! Mintha egy rég elhangzott szerelmi akkord
 esendült volna fel Szalkay Imre lelkében. Rég elfeledte
 ő azt már, de lám, a szép asszony még gondol arra!
 Abban az időben az ő ura is élt még; Edith beteges-
 kedésének kezdetén történt, egy negyvennyolcz óráig
 egyhuzamban tartott névnapi czéző alkalmával. Dóra
 férje a kártyaszobában kergette a szerencsét (mert e jó
 úr, ha nem kártyázott, hát ivott, ha nem ivott, hát
 kártyázott), a feleségének pedig Imre udvarolgotott csupa
 időtöltésből. Egészen tisztességes flirt volt az közöttük,
 egyikük se gondolt mellette semmi rosszra, de hogy-
 hogy történt, a sok pezsgő szállt-e a fejébe Szalkaynak,
 vagy a szép asszony hófehér vállaitól lett-e mámoros,
 elég az hozzá, hogy úgy hajnal felé egy alkalmas pil-
 lanatban Imre nagyon szenvedélyes csókot nyomott arra
 a hófehér vállra.

Nem hitte, hogy Dóra olyan komolyan fogja venni
 a dolgot. De az asszony egészen elfehéredett, aztán
 hirtelen biborvörös lett az arca és a felháborodástól
 könnybelábadt szemmel megsértve szólt: «Mivel joga-
 sítottam fel erre?... Kinek néz engem?» Nagyon szép
 és nagyon imponáló volt e pillanatban és Imre zavartan,

a pillanat hatása alatt dadogta: «Bocsásson meg... de
 szeretem Dóra, szeretem!»

Ez az érv — mint legtöbb esetben — most is ha-
 tott, mert a szép Dóra most már nem haragosan, in-
 kább szomorúan mondta: «Nem kellett volna ezt meg-
 mondaniam, nem kellett volna...» és aztán könnyölgőleg
 folytatá: «Igérje meg, hogy kerülni fog ezentúl...
 mindkettőnkre nézve jobb lesz így...»

Szalkay megígérte és megtartotta a szavát. Koron-
 ként még eszébe jutott Dóra, aztán jött Klára... és
 ez a kis eplád teljesen feledve lett. Most azonban,
 hogy mindketten szabadok lettek, a szép Dóra sietett
 magának Szalkayt biztosítani.

De Halapiné ez egyszer hiába igyekezett, a halacska
 nem akadt a horgára. Imre nagyon kereken kijelen-
 tette, hogy ő reá senki se számítson és köszöni Halapi
 néni szives fáradozását.

Halapi Gergelyné hosszú orral távozott és nem ál-
 modta, hogy az ő szempontjából sikertelen látogatásá-
 nak minő hordereje volt. Mert igen... a jó asszony
 csacsogása elhatározásra bírta az eddig habozó Imrét:
 a világnak igaza van: a boldogságot nem jó halogatni.
 Három évi kinszenvedés egy nagybeteg asszony oldalán
 feljogosítja a férfit, hogy siessen magát kárpótolni.
 Sietni fog... megkeresi Klárát... Mert hiába, bár-

gyűjteni a véderdőkben, köves, sziklás helyeken, meredek hegyoldalakon s végül futóhomokon álló erdőkben.

Az alomgyűjtést tehát lehetőleg kerülni kell. Mindazonáltal vannak olyan kivételes esetek, a mikor leginkább kényszerűségből s szükség parancsolta helyzetből kifolyólag annak gyűjtését nem kerülhetjük el. Ilyen esetekben zsinórmértékül szolgáljanak a következők: a száraz lombot, tüleveleket az utakról, árkokból kell fagereblyével kigereblyézni, leginkább középkorú erdőkben, a mennyire lehetséges, pászttánként, foltonként gyűjtjük össze a lombalmot az északnak fekvő, nem meredek hegyoldalakon s őszzel olyan időben, a mikor a lombnak egy része még a fán van, hogy a lehulló anyag még a talaj takarójául szolgáljon s az elvitt lombalmot némileg pótolja. A fák gyökérzetének megsértését kerülni kell.

A gyomalom gyűjtése, a száraz fűnek kitépése, sarlózása, esetleg lekasználása s összegereblyézése útján nyerhető.

A gallyalom főleg a fenyvesek vágásaiban, legezészerűebben a törzsek döntése s legallyazása után nyerhető.

Az erdei alom gyűjtését erdeinkre gyakorolt káros hatása miatt csakis a legtrikább esetekben engedjük meg. Azokban a kivételes esetekben tehát, a mikor ennek az erdei mellékhasználatnak a gyakorlása megengedettik, az erdei alom gyűjtésének fennebb említett szabályait a legszigorúbban tartassuk be.

VI. *A makkoltatás.* Ez egyike a leggyakoribb erdei mellékhaszonvételeknek s abból áll, hogy a tölgy- és bükkállományok makktermését sertésekkel etetjük fel.

mint igyekezett is, ezt az asszonyt nem tudta feledni. Az a váratlanul megszakadt, alig pár hétig tartott szerelmi láz kitörülhetetlen emléket égetett bele a férfi szívébe. Akkor szakadt el attól a nőtől, mikor szerelmi szenvedélye a tetőpontján volt, mikor még sem megszakás, sem túlteltség nem gyöngítette meg azt. És az idő, a mi mindent eltörül, vagy más színben tüntet föl előttünk, Imre előtt letűnt szerelmi boldogságát még ezerszerie ragyogóbb színekben festette le. Micsém hallott azóta Kláráról. Két ízben írt még Annának, Klára testvérének, hogy a szökevényről valamit megtudjon. De első levelére nem jött válasz, a másik azon megjegyzéssel érkezett vissza, hogy a címzett ismeretlen helyre elutazott.

Szalkay Imre nem tett több kísérletet, úgy is tudta, hiába lenne, mert Klára eléggé megmutatta, hogy nem akar kedveseként élni mellette.

De ha megtudja majd, hogy Szalkayné lehet belőle, hites felesége a férfinak, a ki imádta őt és a kit ő is szeretett egykoron (mert hiszen ennek elég bizonyítékát adta azon mámorító hetek alatt!) lehetetlen, hogy továbbra is ilyen konokul elrejtőzzék előle.

Igen, fel fogja keresni Klárát... lehetetlen, hogy meg ne találja őt. Valami nyomra majd csak akad... Tudomása volt Klárának egynéhány Budapesten lakó

Ismeretes, hogy szórványos, fél s végül teljes makktermés szokott előfordulni a szerint, a mint tölgyeseinkben s bükköseinkben bő, vagy csak mintegy féltermészerű a makk s végül, ha csak egyes fákon mutatkozik az. A mikor alig van makktermés, azt meddőnek mondjuk. Tapasztalat szerint majdnem minden hatodik évben szokott teljes makktermés lenni. Az elég idős, úgynevezett makkos erdők adják a legjobb makktermést.

Mielőtt ez a mellékhasználat igénybevétné, felbecsüljük a makktermés nagyságát, a mi úgy történik, hogy az egész állományt bejárjuk, az egyes törzsek makktermését alaposan megtekintjük s egy, az átlagos makktermést képviselő fát döntetvén, róla a makktermést leszedetjük, azt literekkel megmérjük s erre vonatkoztatjuk azután az egész állomány termését. Ha valakinek a makktermés felbecslésében nagy gyakorlata van, akkor azt szembecsléssel is eszközölheti.

Azt tartják, hogy bő terméskor a tölgyesek 3—5 métermázsa (körülbelül 5—7 hektoliter), a bükkösök pedig 2·5—4 métermázsa (5—9 hektoliter) makkot teremnek kataszteri holdankint. Egy sertésre, hogy meghízzék, mintegy 14—15 métermázsa makk szükséges, vagyis teljes makktermésnél átlagosan 4 kat. hold tölgyest vagyis bükköst számítanak egy felnőtt sertésre.

A makkoltatás vagy házilag, vagy bérletszerűleg értekesíthető. A makkoltatást úgy kell végrehajtani, hogy a makkoltatás alá kerülő területeket bizonyos sorrend szerint osszuk be s arra vigyázzunk, hogy a sertések éjjelre kosarakba hajtassanak. Megbízható, kanászok alkalmazandók, a kik azután nemcsak a sertésekre vi-

rokonáról. Ezekhez fog fordulni. És Imre annyira bele-tüzelte magát abba a gondolatba, hogy Klára keresésére indul, hogy talán még ugyanazon nap vasútra ül, ha a délután folyamán váratlan vendége nem érkezik. Rásky Józsi, egyik legkedvesebb barátja, független gazdag ember, a kinek szenvedélye volt az utazgatás, a külföldön való bolyongás, imádta a változatosságot, gyűlölte a falut, a miért is bérbe adta birtokát és csak nagyon ritkán látták őt a megyében. Ő volt az, a ki Klárát pár év előtt Szalkaynéhoz mint társalkodónót beajánlotta, mert ismerte volt a férjét és megszánta az elhagyott asszonyt. Képzelték tehát, minő benyomást tett Szalkayra, hogy jó barátját éppen azon napon látja viszont, midőn eszmelánczolatánál fogva többször gondolt rája. De gyakran fordul elő az életben, hogy sokszor hónapokig sem gondolunk valakire és aztán egyszerre eszünkbe jut és a véletlen egészen váratlanul összehoz vele. Vagy talán nem is véletlen ez, csak telepathia folytán előre megéreztek jöttét?

A két jó barátnak ezer mondani valója volt, de a társalgás eleintén természetesen az elhunyt feleségről folyt. Rásky nagy részvétellel tudakozódott a sokat szenvedett asszony után, a kit gyerekkora óta ismert. Aztán mintha Edith más valakit hozott volna emlékezetébe, hirtelen megszólalt:

gyáznak, de arra is, hogy az erdőben károsítások ne történjenek s főleg, hogy nagy szárazság idején erdei tüzeket ne okozzanak. Ha netalán a makkoltatás mellett a természetes bevetődés a célunk, akkor az illető területre csak addig hajtassuk be a sertéseket, a míg a férges makk hullik; mihelyt az egészséges, jó makk hullása megkezdődik, a sertéseket azonnal más területre kell hajtani. A makkoltatás gyakorlati kivitelénél a helyi viszonyok s az erdőbirtokos külön kikötései is irányadók lévén, ezekre is mindenkor nagy súlyt fektessünk.

VII. *Mezőgazdasági közteshasználat.** Az erdősítési teendők megkönnyítése, az erdősítési munkálatoknak olcsóbban való kivitele s az illető vidék lakosságával való megkedveltetése. Céljából némely sarjerdőkben a faanyagoknak a vágásból való kiszállítása után, a visszamaradt ágfat, giz-gazt összegyűjtik, a gypet felkapálják, halmokba rakják, elégetik és a nyert hamut a vágásban szétszórják. Az így előkészített vágásba azután a mezőgazdasági közteshasználatot két évre bevezetik. Első évben tatárkát termesztenek, a következő évben pedig kalászos növényt, burgonyát vagy tengerit. Ez az úgynevezett kapáserdő.

A beszterezébányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében a közteshasználat a következőképpen gyakoroltatik:

A vágásokban a közteshasználat három évig tart akként, hogy az első évben kapás növényeket (pl. burgonyát) ültetnek, a második évben szemes vetemények

* L. bővebben Szécsi Zs.: «Az erdőhasználatban» című munkáját. Szerző.

(gabona, árpa stb.) vegyes bokros rozsszal vettetik el s végül a harmadik évben a terület többé nem műveltetik meg, hanem a második évben elvetett bokros rozst sarlózzák le. A megművelés második évében, midőn a vágás a szemes veteményekkel be van vetve, történik az ültetés. A vágásterületet rendszeren $\frac{1}{2}$, vagy egész holdra osztják fel s adják ki művelésre. A vágásterületrészeket elsősorban azoknak a kinestári munkát készséggel és megbízhatóan végező egyéneknek adják ki, a kik a vágásterület használatáért járó napszámokat előlegesen ledolgozták s csak azután jönnek a kiosztásnál tekintetbe azok, a kik haszonbér mellett kívánják a területet művelni és használni. A vágásnak közteshasználatra kiadott részét az illető kitakarítja s a közteshasználat céljaira előkészíti.

A mezőgazdasági közteshasználatnak az a nagy előnye van, hogy a kitűnő erdei talajon nagy mennyiségben előjövő gyomnövényzetet a haszonbérlok kiirtják s azt erdősítésre mintegy előkészítik. Ilyképpen telepített szép fenyveseket lehet látni pl. a beszterezébányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében.

(Folyt. köv.)

Az erdő apró lényei.

Minden állatnak joga van az élethez, tehát még a rovarnak is. A legtöbb közülök csak jogos önvédelem esetén bántja az embert. A kellemetlenség, a melyet okoznak, korántsem oly nagy, mint a milyenek elképzeljük. A hernyóknak, pókoknak vannak ugyan mérges csápjai vagy fullánkjaik, amazoknak szájuk felé konyuló első pár lábukon, ezeknek szájuk előtt; de sok

— Tudod-e Imre, kivel találkoztam a télen Meránban?

— Kivel? — kérdezte Szalkay gyanutlanul.

— Klárával.

— Klárával? — kiáltott fel Szalkay meglepetve és minden önuralmára szüksége volt, hogy el ne árulja magát. — És mit keresett Klára Meránban? Kivel volt ott? — kérdezte mohón.

— A családjával volt ott; a férje tüdőbajos lett, miatta tölti a telet meleg éghajlat alatt.

— Klára férjhez ment? — kérdezte Szalkay elsápadva.

— Azaz kibékült a férjével...

— Azzal az Amerikába szökött gazemberrel, azzal a váltóhamisítóval, a ki olyan galádul elhagyta őt? — tört ki Imre, nem lévén képes többé felindulását fékezni.

— Hja barátom! — felelte Rásky flegmával, — sokat tesz a pénz. Klára férje váratlanul jelentékeny örökséghez jutott és mivel a váltóhamisítás miatt nem volt feljelentés téve ellene, a dolgot elsimíthatta és hazajöhetett. A honvágytól, a sok nélkülözéstől megtörtén, betegen, bűnbánóan tért vissza és térden állva könyörögte felesége bocsánatát. Mit tehetett volna az a szegény asszony? Megbocsájtott neki a gyermeke kedvéért, gyermeke jövője miatt. Bizonyára meg is szánta azt a megtört, szerencsétlen embert, hiszen jól

tudta maga is, mi a szenvedés! Aztán annyira szerencsétlen, elhagyatott volt azon időben! Mindezeket Annától tudom, a ki szintén velük volt Meránban...

— És... és mikor történt a kibékülés a házások között?

— Nem kérdeztem, de könnyű kiszámítanunk, mert Klárának egy körülbelül két éves fiacskája van most.

— Klárának fia van? — kiáltott fel Imre és valami átnyilalt a szívéen, maga sem tudta, öröm-e, vagy fájdalom és a lelkét egyszerre nyugtalanítani kezdte valami homályos sejtés.

— Lehetetlen!... Azt mondd, a férje beteg... akkor hát... az a szegény gyerek is...

— Nem ütött a tüdőbeteg apjára! Mert soha pompásabb, egészségesebb, kedvesebb kis gyereket annál. Ennivaló kölyök.

— És Klára... boldog?

— Nem tudom... komolynak találtam, de nem elégedetlennek. Miért is lenne? Ha nem is szereti valami nagyon az urát, de legalább nem hontalan többé, nem bolyong az idegenben. Van otthona, van, a ki szereti őt.

«Van, a ki szereti őt!» — gondolta Szalkay keserűen. — És ezt neki mondják, neki! Mikor ő a szive vérét adta volna azért az asszonyért!

természetbuvár megtette már velök azt a kísérletet, hogy szándékosan megharaptatta magát, s ha a harapás fájdalmat is és daganatot is okoz a harapás helyén, az sohasem jár súlyosabb bonyodalmakkal.

Vannak hengerded testű ezerlábú-félék, rövid lábakkal, melyek érett gyümölcsökben elősködnék, s ha érintik, össze tekerőznek; ezek is ártalmatlanok, csak bizonyos átható büzt terjesztenek, a milyent rendszeren csak növényeknél tapasztalunk.

A francia *Gambert* különös tanulmánya tárgyává tette a pókoknak azokat az organumait, melyekkel az idő változásait megérik. E kísérletei közben szándékosan megharaptatta tenyerét hüvelykujja alatt nagyobb pókokkal. A pók két ollója oly mélyen hatolt bele húsába, hogy keze vérzeni kezdett, mindamellett sohasem lobosodott meg. Tudjuk különben, hogy a legnagyobb fajta pókok is, melyek nagyobb rovarokat képesek megölni, alig mérgesek, s még a forró égövi fajok rettegett tarantellái sem azok. Ez nem jelenti ugyan azt, hogy a pókok egészen ártalmatlanok volnának; lehetnek köztük mérgesebbek, mint a közönséges, vagy keresztes pókok nagy fekete-sárga testükkel. De annyi bizonyos, hogy ezeknek még nagyon kevésbé tanulmányozták ki szokásaikat, természetüket, s ha az embert megmarja is egy veszedelmesebb pók, egy kis jódcsetelés távol tart minden komolyabb következményt.

Az ismert hatlábú rovarok is két nagy csoportba sorozhatók, azokra, a melyek harapnak, és azokra, a melyek szúrnak. Tücskök, szöcskék és minden oly rovarok, melyeknek vastag, szarunemű első szárnyaik vannak, szájukon olyforma csápokkal vannak fölfegyverkezve, mint a szarvasbogarak közül a hímek. De a melyek alig láthatók. Némely sáska, ha megfogják, barnás folyadékot választ ki szájából, de ez sem veszedelmes, sőt bizonyos esetekben gyógyító hatásúnak tartják. Azok az aranyhátú bogarak, a melyek apróbb rovarok zsákmánya után szoktak leselkedni, szintén barnás nyáladékkal bírnak s ha megriadnak, kellemetlen folyadékot bocsátanak ki magukból. Vannak olyanok, melyek valóságos füstfelleggel kísért petárdákat robbantanak ki, magukból, de ezek sem veszedelmesek.

Őszön át gyakran lehet az úton és mesgyéken tova vánszorogni látni egy nagy szőrös, domború hátú fekete hernyót: ez a *Chrysomit*, mely ha az ember ujjai közé fogja, száján át mintha egy piros véresöppet bocsájtana ki. Azt gondolná az ember, hogy talán megsebezte és sajnálkozva bocsájtja el. Pedig nem vérzik, csak valami vörös nyálat köp ki magából, mint a betel-rágók.

Sok ilyen kis ármányos fogásuk van a rovaroknak, melyekhez azért folyamodnak, hogy meglepjék, visszariaszzák, vagy elundorítsák támadójukat s meglepetésüket aztán arra használják fel, hogy kerekét oldjanak. De az ily apró cselofogások rendszeren arra is következtetni engednek, hogy az állat nem rendelkezik veszedelmesebb fegyverekkel.

Viszont aztán az olyan rovaroktól sincs mit tartanunk, melyeknek hátsó testvégükön látható fegyve-

reik vannak. A szöcskék és tücskök kardjai, bizonyos négyszárnyú legyek szárnyai ártatlan jószágok, a fülbemászó veszedelmessége is csak mese.

Azok a rovarok, melyektől igazán tartani lehet, rejtegetik fegyvereiket. Már Aristoteles észrevette, hogy a természet nem ad kétféle fegyvert ugyanegy teremtménynek. Szerinte, a mely állatoknak szarvaik vannak, nincsenek nagy szemfogaik, azok a rovarok, melyek előlről szúrnak, nem szúrnak hátulról. S ez így is van, csak hogy hozzátehetjük, hogy nem a természet fukarsága folytán van így, s hogy inkább a mely rovarok előlről szúrnak, azért teszik, hogy táplálékhoz jussanak, a melyek pedig hátulról, azért teszik, hogy védekezzenek.

Az előbbi kategóriába tartoznak a poloskák, legyek, szúnyogok stb. az utóbbihoz a darazsak, a méhek, hangyák. Eltekintve az ágyposloskától, a bűdös poloskák csak a növényeken tanyáznak. De vannak vérszívó poloskák is. Nyári estéken, ha nyitva hagyjuk ablakainkat, lámpánk felgyujtva ég, gyakran látunk zúgva beröpülni egy hosszú fekete lapos hátú rovar hosszú lábakkal, melynek apró feje görbe csápban hajlik elő. Erről a rovarról, melynek tökéletes patkányszaga van, az a hiedelem, hogy ágyposloskák él. Ezt azonban újabb entomologusok megezáfolták. Mindenesetre tanácsos ajtót, vagy ablakot nyitni neki, hogy távozzék, de óvakodjunk megfogni, mert igen fájdalmas szúrásokat ejt.

Vannak aztán, mint tudjuk vízi poloskák is. Olyanok, melyek háttal úsznak, továbbá zöldes, laposak, nagyfejúek. Mindezek az úszó poloskák szúrnak s fürdés közben kerülni kell őket.

Kisebkek és alkalmatlanabbak a szúnyogok, melyeknek száma légió. Csipéseitek ellen azonban abszolút biztos szer a következő:

Formol	—	—	—	—	5 gr.
90°-os alkohol	—	—	—	—	10 "
Víz	—	—	—	—	10 "

Enyhíthetjük a szúnyogcsipés hatását kölni vízben oldott menthollal is, vagy mentholos szeszszel 5—10% arányban, egy kis szublimát hozzáadásával vagy a nélkül. De a legegyszerűbb és biztosabb a jódcsetelés, ha a csipés nincs az arcon. Különben a szúnyogcsipés ellen valósággal immunizálódik idővel az ember. Csak hogy ez esetben sem szabad elhanyagolni, mert ha a szúnyog fullánkja véletlenül fertőzve van, az áldozat feje egészen feldagadhat, s napokba kerülhet, míg helyreáll.

Sokat lehet szenvedni a légycsipésektől is, s ezek között különösen kellemetlenek a *Taonoktól*, *Hematopotoktól*, *Chrysoptoktól* és *Stomaxoktól* eredők. Az első helyen említették a méheknél nagyobb, átlátszó szárnyú legyek, melyeknek hasuk világosabb, mint fejük és mellük. A *Hematopotok* fehér foltos szürke szárnyaikról ismerhetők fel, melyeket testükön mint a vitorlát vonnak össze. Szemük szürkés és aranyzöld. Erdőkben a számuk millió és millió s különösen zivataros napokon rendkívül alkalmatlanok s még a ruházaton át is szúr-

nak. Háromszorta nagyobbak a közönséges légnél. Szúrásuk fájdalmas, de nem okoz lobosodást.

Másképp a *Chrysops*-féle légyé, mely szintén igen gyakori az erdőkben. *Chrysops* görögül annyi, mint arany szemű s valóban a szép legyek egészen arra látszanak teremtetve lenni, hogy gyönyörködjünk bennök. Arany szemek ében testbe vannak foglalva, két fehér foltos kiterjesztett barna szárnyalva. Szívesen helyezkednek kézfőnkre, a hol aztán elmerülünk a szép rovar nézésébe. De ez az alatt belebocsátja fulánkját bőrünkbe, szinte nem is érez az ember semmi fájdalmat, de másnap kezünk feje megdagad s fáj, mintha megfagyott volna. Szerencsére egy napig tart az egész, s kölni víz és mentholos vazelin enyhíti a fájdalmat.

Még gyakoribb változat a bögöly vagy *Stomax*, mely közel rokon az álomkórt okozó afrikai cze-cze légygyel is. Szeptember körül úgy elszaporodnak, mint a közönséges legyek s nem szűnnek meg kínozni a szarvasmarhákat és lovakat. Hasonlítanak is a közönséges légyhez, csak szárnyaik esnek egymástól távolabb s csápjuk nem függélyes, de a fejből előre nyúlik vízszintesen. Ezzel szúrnak a nélkül, hogy sok kárt okoznának az emberben, de vannak, a kik azt hiszik, hogy ezek terjesztik a karbunkulust. Ezt ugyan megeczáfolták, de azért jobb óvakodni tőlük.

Van azonban ezeknek is egy született ellenségük s az egy *Scatophag* tudományos névvel elnevezett, sárga szőrrel borított légy, mely nevét onnan vette, hogy a trágyában költi ki petéit. Ezek megrohanják a bögölyt, fulánkjaikat belemélyeszlik fejké és mellök közé s kiszívják belőle egész tartalmukat.

Igy véd meg maga a természet ellenségeinktől. Általában azonban ha nagy mértékben kellemetlenek lehetnek is mindezek a felsorolt apró lények, az emberre túlságos fontosságot nem lehet tulajdonitanunk kárteleiknek.

Különfélék.

Az Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége f. évi augusztus hó 4-én Besztercebányán tartotta rendkívüli közgyűlését a tagoknak nagy részvéte mellett. Havran János alelnök megnyitó beszéde után Lichner János jegyző terjedelmes jelentés keretében beszámolt a szövetség működéséről s a választmányának a szövetség hivatalos közlönyét: «Az Erdészet»-et illető intézkedéseiről, a mit a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett. Megvizsgálták a számadásokat, megállapították a jövő évi költségvetést s a tisztviselőknek megadták a felmentvényt. Az indítványok során beható vita indult meg Módla János és Szaboles Ferencz indítványai felett az erdőaltiszti címnek «erdész»-szé leendő megváltoztatásáról, a minősítésről és fizetés rendezéséről. A közgyűlés Szaboles Ferencz «Az Erdészet» szerkesztőjének indítványát elfogadta, a választmány ily értelmű memorandum elkészítésével s mielőbbi benyújtásával megbízta s felhatalmazta az elnökséget, hogy

fontosabb alkalomkor a szövetség érdekében küldöttséget menesszen. A lemondott vezetőség helyébe egyhangulag megválasztották a következőket: elnök lett: *Zimmermann Vincze*, alelnök: *Medriczky János*, jegyző: *Lichner János*, pénztáros: *Libits László*, könyvtáros: *Szartorisz Ede*, választmányi tagok: *Hain Ede*, *Havran János*, *Herchl János*, *Kozlik Ignác*, *Prácska Emil*, *Schlosser József*, *Szaboles Ferencz* és *Szliuka András*.

A közgyűlés után a tagok közös ebéden vettek részt, a melyen mindvégig lelkes hangulat uralkodott.

A rózsahelyi fiútáptintézet tanulóiról. Bizonyára érdekelné fogja e lapok olvasóit, hogy a rózsahelyi fiútáptintézet gondjaira bizott gyermekek tanulmányaikban milyen előhaladást tanúsítottak.

A gondos felügyeletnek és vezetésnek valamint a kellő fegyelem mellett tanúsított szelid bánásmódnak tulajdonítható az, hogy az altiszti gyermekek igen szívesen látott tananyag a rózsahelyi iskolákban, mert nemcsak maguk a gyermekek sajátítják el a helyes magyar szót, hanem beviszik azt az iskolákba is, ezáltal könnyebbé teszik a tanítói karnak e részbeni munkáját s példás magaviseletükkel és kitartó szorgalmukkal az első helyekre küzdik föl magukat.

Az elmúlt tanév is fényes bizonyítékát adta annak, hogy a táptintézet fontos hivatásának a legteljesebb mértékben megfelel, a mennyiben a 29 növendék kivétel nélkül dicséretes osztályzatot kapott a *magaviseletből*, húsz (69%) kitartó, kilencz (31%) kellő osztályzatot a *szorgalomból*, míg általános osztályzatul kilencz (31%) a kitünő, tizenhat (55%) a jeles osztályzatot kapta meg s csak négy (14%) jutott az I. rendű tanulók közé.

Megemlítendőnek tartjuk még azt is, hogy az iskolákat a folyó évben látogatott 292 tanuló közül 20 tanuló kapott jutalmat s ezek közt hat táptintézeti növendék részesült kisebb-nagyobb jutalomban s hogy a tanítói kar a táptintézeti növendékek magaviseletével és előhaladásával a legteljesebb mértékben megvolt elégedve.

Halálozás. Major Nándor a bezdáni m. kir. erdőgondnokság Feketesürü nevű védkerületének m. kir. erdőőre f. é. június hó 27-én hosszas szenvedés után, öt, részben el nem látott gyermek visszahagyásával meghalt. A példás kötelességtudó altisztet sokan kísérték utolsó útjára és koporsójára az erdőgondnok, az apatini erdőhivatali altisztek és az elhunyt gondnokságbeli kartársai díszes koszorúkat helyeztek. Béke hamvaira.

Babona és a róka. Pár évvel ezelőtt, akkori felettes hatóságom megbízásából egy vágás őrzésére fiatal vágásórt (erdőkerülőt) fogadtam fel, a ki rossz lövő volt.

Első évben egy ócska fegyvere volt, a mellyel 4—5 varjún és szarkán kívül egyebet nem tudott löni, s miután az uradalomban az elejtett kártékony vadakért lődíjat fizettek, minden negyedév végén bosszankodott és némi irigységgel nézte hogyan számolnak be a többiek a sok ragadozóval, csak ő nem tud semmit sem

felmutatni; mindig a fegyverét okolta, hogy nem jól hord. Második év elején hozzám jött s megkért, hogy rendeljek neki egy jó fegyvert, a mit meg is tettem; mikor kipróbáltam az új fegyvert, az elég jól hordott, de ő csak nem tudott azzal sem találni, mire pár hónapi próbálgatás után valami öreg vadofzónak elpanaszolta, hogy a fegyvere nem jól hord és tanácsot kért arra nézve, hogy mit csináljon.

A vadorzó azt mondta, hogy a fegyvere bizonyosan megvan igazve, azért nem tud vele löni, s tanácsolta, hogy vigye el egy javasasszonyhoz, a ki majd ráolvasson, s azután nézze meg az eredményt! A kerülő szót fogadott, s másnap felkereste a javasasszonyt, a ki bizonyos hókusz-pókuszok között ráolvassott a fegyverre s azután visszaadta, hogy most már fel van oldva.

Az erdőkerülő a javasasszonytól egyenesen az erdőre ment, s mire kiért a vágásokba 11 óra körül volt az idő, (ez eset 1910 febr. végén történt) útja a régebbi vágáson vezetett keresztül, a hol egy széles igen mély völgy van; a völgy szélére érve megpillantott két rókát a mint játszottak s párzani akartak; az erdőkerülő megállt, és miután fedezete nem volt, indult egyenesen feljűk; a rókák mintha nem is látnák, tovább folytatták játékukat, s mikor 50 lépésnyi távolságban volt tőlük, az egyikre rálőtt, mire az nyomban elesett, a másik pedig tovább ugrált elesett társa körül s azt szaglászta; az erdőkerülő ezt az időt felhasználta s egy másik lövéssel azt is leterítette.

Most már szentül meg volt a kerülő győződve, hogy csak a javasasszony ráolvasása segítette őt ilyen ritka szerencséhez. Estefelé eljött hozzám s örömtől sugárzó arccal elmondta a leírt esetet és mutatta a két róka bőrét, a melyért azután a zsidótól 24 koronát, s lődjiban az uradalomtól négy koronát kapott.

Ezt az esetet azért írtam le, mert bár közel két évtizede vagyok erdészeti pályán, soha sem láttam, de nem is halottam, hogy valaki nappal, a déli órákban, nyílt helyen látott volna rókát párzani, és ennyire megfedkezni a vele született óvatosságról.

Az erdőkerülőt a jól sikerült babona után, nem lehetett többé meggyőződésétől eltántorítani.

(Zsurka Karácsony).

Állat-barometer. A kik kevésbé bizakodnak a higanys vagy az aneroid barométer pontosságában, avagy — mondjuk — nincs módjukban illet beszerezni, azoknak igen jó és főleg teljesen megbízható barometrikus szolgálatot tehet a piócza, a mely a megfigyelések szerint kitűnő időjós hírében áll és legalább 24 órával előbb jelzi a bekövetkezendő időjárást s az ebbeli esetleges változásokat. Ilyen célból legjobb a pióczát egy bőnyaku, mintegy félliter űrtartalmu palackba avagy befőttes üvegben vízbe helyezni s az üveg száját ezután valami ritka szövésű szövettel, vászonnal vagy tüllel bekötni. Ha a piócza összecsavarodva az üveg fenekén hever el, akkor pompás, verőfényes jó időre számíthatunk. Ha ellenben élénken mozgolódik, ez esetben szél; ha meg nyugtalanul, szinte görcsösen ficzánkol,

akkor légiháború; ha ellenben a víz színén csendesen van, avagy az üvegfalán, a vászon alá huzódik meg, akkor 24—28 óra alatt okvetlen esőzés fog bekövetkezni. Időjósokként ismeretesek még az állatvilágból a leveli (zöld) béka, a fecske, a kakas, a pók, a légy, a földi giliszta, a gólya, a hangya, a páva és a pintyőke is, a melyeknek viselkedéséből a megfigyelések szerint szintén igen jól lehet az időjárásra következtetni.

Időjelzés. A «Meteor» augusztus hó második felére a következő időjelzést teszi közzé:

Augusztus hó második felének változási napjai 19—20—22- és 29-re esnek. Legerősebb hatásúak a 20-iki meleg, zivataros és a 27-iki szintén zivataros jelleggel.

Hivatalos közlemények.

Hirdetmény az 1912. évben megtartandó erdőöri és vadöri szakvizsgák ügyében.

Az erdőöri és vadöri szakvizsgák folyó évi október hó 14-én és az erre következő napokon Budapesten, Besztercebányán, Miskolczon, Kassán, Máramarosszigeten, Kolozsvárt, Brassóban, Nagyszebenben, Temesvárott, Pécsen és Szombathelyen, a vármegye székházában délelőtt 9 órakor fognak megkezdetni és folytatólag megtartatni.

Felhivatnak mindazok, a kik az erdőöri vagy vadöri vizsgát letenni óhajtják, hogy az erre vonatkozó engedélyért, a szükséges kellekek birását igazoló bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat folyó évi szeptember hó 30-ig ahhoz a kir. erdőfelügyelőséghez nyújtsák be, a melynek székhelyén vizsgát tenni kívánnak.

Budapest, 1912. évi július hó.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetését, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földmívelésügyi miniszter a szolgálat érdekében áthelyezte Szabó Ferencz erdőtanácsost Budapestről Kolozsvárra az ottani erdőigazgatóság központi szolgálatához, Bíró Zoltán főerdőmérnököt pedig Máramarosszigetről Budapestre a vezetés alatt álló miniszterium I./B. főosztályába.

Egyidejűleg Rejtő Adolf erdőtanácsost megbízta a kolozsvári erdőigazgatóság házipénztáránál az ellenőri teendők ellátásával.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter a szolgálat érdekében áthelyezte Bécsy Dezső főerdőmérnököt Máriaradnáról Orsovára az ottani erdőhivatal központi szolgálatához; Huszár Pál erdőmérnököt Bélesről Máriaradnára (milovai erdőgondnoknak), Vojtás Árpád segéderdőmérnököt pedig Kolozsvárról Bélesre erdőgondnoknak.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter az ungvári főerdőhivatal kerületében alkalmazott Csoma Pál m. kir. erdőlegényt állandó nyugalomba helyezte.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1912. évi július hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Tóth Mariska — 20, Fodor József hd. 140, Schmotzer Nándor hd. 10'55, Magyar János 2'14, Földmiv. min. hd. 60'95, Putnóczky István 2'20. Besztercebányai erdőig. 12'—, Görgény-szentimrei erdőéri szakiskola hd. 12'15, Kendeffy urad. hd. 4'75, Kabzányi János hd. 2'—, Sebő Imre hd. 12'55, Tótsóvári erdő-hiv. hd. 94'90, Soproni adóhivatal hd. 23'— kor.

1 koronát fizettek: Misuta István, Nyevizsánszky János, Divéky József, Kőváry István, Udvardi Antal, Gyuga János, Matisa István, Petrucha György, Stier László, Szabó Pál, Székely István, Takács Kálmán, Kerpán János, Haracsi József, Molnár Ferencz.

2 koronát fizettek: Belyák Pál, Belimánd Károly, Bóna András, Bráz Mihály, Erney Károly, Hollschwander Mátyás, Kacsanovszky József, Plauder Lajos, Simon József, Szabó Ignác, Tamási József, Várjon Géza, Horell Jakab, Pesti Ferencz, Siskovits József, Somogyi József, Böles István, Csápa Traján, Fodor József, Galántai Ferencz, Gyertyánffy Kálmán, Ince Antal, Kaiser János, Kicsiny Tivadar, Kisfaludy János, Ladányi Frigyes, Lankovits Albert, Molnár Orbán, Nezei György, Pelencei József, Papp Affimie, Potai Ferencz, Simontsits Adolf, F. Szabó Mihály, Szecsődy János, Winter Gusztáv, Bolza Barna, Bajda János, Gázsy Willibald, Horváth József, Imre János, Lányi András, Merceider István, Miklay Pál, Orbán Imre, Farkas Izsák, Horváth György, Pilvein Cziprián, Sztopa Sándor, Gubriánszky János, Parma János, Szabó József, Benceze Vinceze, Hajdics János, Nagy Pál, Pataló Péter, Paulin Vilmos, Vaszil László, Antal Pál, Baka János, Battányi Lajos, Berák József, Briza Bohumil, Butács Gyula, Eördögh István, Glavács Lajos, Jankovich Gyula, Kocze János, Miskovits Péter, Misuta Ferencz, Rutska Tivadar, Szalay Lajos, Széles Gábor, Szomora József, Vargha Antal, Wig András, Zsoldos József, Ternyik Lajos, Kertész László, Kozma Géza, Cservenyák György, Trifunor Miklós, Wunder Lajos.

3 koronát fizettek: Stummer Zoltán, Horváth Lajos, Illés Ignác.

4 koronát fizettek: Jancsik Mihály, Halbaksz Andor, Lichner Pál, Noszály Endre, Daróczy Márton, Jozsana Tivadar, Mészáros Tamás, Farkas Ferencz, Gajda Gábor, Paropatics János, Varga Gábor, Gelencsér János, Kolos István, Kovács Pál, Nagy Gábor, Fischer Kálmán, Stricz Ignác.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközei a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy főleg reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

P. Gy. Az erdőéri szakiskolai bizonyítvány nem évül el. Annak, hogy ön most nem tud álláshoz jutni, valószínűleg az az oka, hogy nincs erdőéri szakvizsga bizonyítványa; ahhoz pedig, hogy erdőlegénynek nevezett ki, már nem elég fiatal. Tanácsot adni igen bajos dolog, mert ez nagy felelősséggel jár, ezt pedig nem vállalhatjuk magunkra. Ön — hozzánk intézett leveléből ítélve — olyan értelmes ember, hogy jövő sorsát illetőleg egész megnyugvással határozhat. Azt azonban mégis megjegyezzük, hogy az államhoz önt, már kora miatt is, nehezen fogják felvenni s így legfeljebb magánbirtokosoknál próbálhat szerencsét. Ilyen állásokra vonatkozó hirdetést lapunkban gyakran talál.

Egy erdőőr. Az erdőőrök az erdőtvény 128. §-a értelmében az erdei kihágások, vagy a kihágást elkövetők nyomozásánál mint *rendőri közegek* járnak el. Ugyanezen törvény 150. §-a jogot ad az erdőőrnek arra, hogy a *telten* kapott erdei kihágótól

a lopott erdei terméket onnan vegye el, a hova azt elhelyezte. E szerint ha az erdőőr a kihágót *telten* érte, s őt egészen a lakásáig, vagy bármily más helyiségig követte, a hol a tettes lopott holmit elrejtette, jogosítva van az erdőőr azt ott addig keresni, a míg fel nem találja. Ezt az esetet kivéve, hatósági engedély nélkül, az erdőőr házkutatást nem tarthat. A házkutatás elrendelését attól az elsőfokú közigazgatási hatóságtól kell kérni, a mely hatóság a kihágás felett bíraskodni illetékes; ha ez a hatóság a házkutatást elrendeli s annak fogatosításával — mint az erdőtvény 128. §-a szerinti rendőri közeget — az erdőört bizza meg, akkor a házkutatást az erdőőr fogatosíthatja. Hogy pedig a kihágás felett bíraskodni és ebből folyólag a házkutatást elrendelni mely közigazgatási hatóság illetékes, eziránt az erdőtvény 117. és 118. §-ai intézkednek. Megjegyezzük, hogy a házkutatást mindig legalább két megbízható tanú jelenlétében kell fogatosítani és hogy a házkutatás fogatosítása előtt az azt elrendelő határozat annak, a ki ellen a házkutatás elrendeltetett, vagy esetleg megbízottjának kilirrendendő, továbbá, hogy a házkutatásról jegyzőkönyvet kell felvenni és a jelenvoltakkal aláírni. Ha a főszolgabíró a házkutatás fogatosításával a községi bírót bizza meg, úgy ez *kötetes* a házkutatást fogatosítani. Ha pedig a községi bíró rendeli el a házkutatást s ő maga azon nem akar részt venni, úgy írásbeli felhatalmazást kell tőle kérni arra, hogy az erdőőr, mint az erdőtvény 128. §-a szerinti rendőri közeget a házkutatást megtarthassa. Ha a bíró ezt is vonakodik megtenni, úgy a főszolgabírónál kell a bíró ellen panaszt emelni, vagy pedig a főszolgabírótól kell kérni a házkutatás elrendelését. Hogy a községi bírónak ezért a ténykedéséért jár-e valamilyen díjazás, azt a főszolgabíró, illetve a községi jegyző megmondja.

B. M. 1. Hivatalos ügyek állásáról nem adhatunk értesítést. 2. Ha önök kinevezett vármegyei altisztek, akkor kapnak családi pótlékot, ha azonban járási erdőőrök, a kiket a birtokosok fizetnek, akkor nem kapnak.

Zsibó. A sorozás augusztushban lesz.

M. J. J. Az ebadóra vonatkozólag minden vármegyének külön szabályrendelete van s így azokat mi nem ismerhetjük. Nézze meg ezt a szabályrendeletet a legközelebbi jegyzői, vagy szolgabírói hivatalban s abból megtudhatja, hogy a kivetés jogos volt-e és hogy helytelen kivetés esetén hova kell fordulnia.

G. D. 1. Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegély-pénztár új nyugdíjesportjába bármily korú egyének is beiratkozhatnak. Ne késlekedjék a beiratkozással, mert kár az elvesztett időért. 2. Az erdőtvény 40. §-a világosan megmondja, hogy az erdőtiszték és az erdőőrök *szolgálatukban* tekintendők közbiztonsági közegeknek. Minthogy idegen területen nem teljesíthetnek szolgálatot, ebből következik, hogy ilyen helyeken nem tekintendők és nem is tekinthetők közbiztonsági közegeknek. Igaz ugyan, hogy a fegyver- és a vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. t.-cz. 39. §-a azt mondja, hogy: «az állami csend- és rendőrök, törvényhatósági közbiztonsági közegek, valamint a pénzügyőrök kötelesek, a vadászati jog tulajdonosai, haszonbérleti, gazdatisztjei és az erdők, szőlők és mezők felügyeletével megbízott személyek pedig jogosítva vannak azokat, kik akár löfegyverrel, akár lóháton és bárminemű ebek használatával vadásznak, a vadászati jegy előmutatására felszólítani», csak hogy a közigazgatási hatóságok ezt sok úgy értelmezik, hogy utóbbiak, csak a gondjaikra bízott területen vannak erre jogosítva. Ismételtén megjegyezzük, hogy a közigazgatási hatóságok legtöbbszörre nem szokták ezt szigorúan venni s elfogadnak az erdőörtől olyan vadászati stb. kihágás feljelentését is, a mely nem az illető erdőőr területében fordult elő. Mi a magunk részéről azt szeretnénk, ha az erdőőr az említett törvényeziknek megfelelően a hivatásához tartozó ügyekre nézve *mindenütt* közbiztonsági közegeknek tekintetnék. 3. A birtokosokat nem kényszerítheti az állam arra, hogy az erdőőröknek családi pótlékot adjon és nyugdíjat biztosítson. Vajon mit szólna ön ahhoz, ha az állam kötelezné önt arra, hogy a cselédjének vagy a kocsisának családi pótlékot adjon, vagy ha munkaképtelen

lesz, nyugdíjat fizessen. Ezt semmiképen se lehet megtenni. 4. A tekintélyt és a czímzést illetőleg tökéletesen igaza van s jól esett okos és egészséges nézeteit olvasni.

S. Zs. Az erdőtvény 17. §-a alá nem tartozó erdőbirtokok tulajdonosait nem lehet arra kényszeríteni, hogy erdészeti főiskolát végzett erdőtiszteket alkalmazzanak. Innen van az — a mint ön írja — hogy az Erdészeti Zsebnaptárban az erdőtisztek közt több olyan egyén van felvéve, a kinek a megfelelő képessége nincs meg. Ezen nem lehet segíteni.

B. F. Arra a kérdésére, hogy az erdőtvény 17. §-a alá tartozó erdőknél alkalmazott erdőőrök kapnak-e családi pótlékot? határozott feleletet nem adhatunk, mert míg például az állami erdőőrök kapnak, addig a szintén a 17. §. alá tartozó egyházi testületek, hitbizományok, stb. erdőőrei nem kapnak. Olvassa el megöccs szerényen a családi pótlékról szóló törvényjavaslatnak lapunk 11-ik számában közölt ismertetését, ott mindjárt az első oldalon megtalálja, hogy kik részesülnek családi pótlékban.

Á. B. A járási erdőőrök — sajnos — nem kapnak családi pótlékot, miután ők nem állami, sem vármegyei alkalmazottak, hanem a birtokosok alkalmazottjai.

A. B. Ilyen egyoldalú információ után véleményt nem mondhatunk; de abból, hogy önt megbüntették, azt következtetjük, hogy nem járt el helyesen, vagy legalább is nem volt elég tapintatos. Ön bizonyára megzavarta a mulatságot, csendháborítást követett el, s azért büntették meg. Mindkét fél meghallgatása nélkül nem szólhatunk a dologhoz.

Mágnások. 1. Miután az irnok a szolgabíró társaságában volt ott mint hatósági közeg, ennél fogva jogosítva volt a fegyver lefoglalására. 2. Flaubert fegyverért és revolverért nem kell fegyveradó fizetni s mindkettőből tarthat annyit, a mennyit akar. 3. Ha a vármegyei fegyvertartási szabályrendeletben elő van írva, hogy minden fegyverre kell fegyvertartási igazolvány, akkor a Flaubert fegyvert és a revolvert is be kell jelenteni, adó alá azonban nem esik egyik sem. A szolgabíró határozata ellen forduljon másodfokban az alispán úrhoz.

Vadász. Tenyésztés czéljából a következő czégeknek kaphat pisztrángot: Kötte Rezső halgazdasága Znióvárálja, vagy pedig a gróf Pálffy uradalomban Dejte (Pozsony megye). Bővebb felvilágosításért tessék hozzájuk fordulni.

C. A. K. 1. Az ebadóra nézve olvassa el fentebb M. J. J.-nek szóló üzenetünket. — 2. Ha a vadászati bére van adva, akkor a bérlő szokott a duvadért lődíjat fizetni. Erre azonban a bérlőt nem lehet kötelezni, kivévn azt az esetet, ha ez a kikötés a szerződésben benne van. Ez a bérlővel való megállapodás dolga. 3. A kincstári erdőőröknek nincs legelőilletményük, hanem legeltetési jogosultságuk. Ezt a jogosultságot másra átruházni nem szabad, s ha azzal az erdőőr nem kíván, vagy — mint ön írja, szegénysége miatt — nem tud élni, úgy a kincstár másnak adhat legeltetési bázart, mely esetben a legeltetési bér a kincstáré. 4. Sorsjegyeit még nem húzták ki.

O. J. 1. Törvényhatósági *útbitossá* az nevezhető ki, a ki a magyar nyelvet szóban és írásban bírja, négy elemi iskolát végzett, a mértékeket ismeri, számolni jól tud, az útfenntartáshoz ért, és elég értelmes ahhoz, hogy például jegyzőkönyvet tud felvenni valamely út- vagy hídrongálásról vagy útrendőri kihágásról. 2. Az 1912. évi Erdészeti Zsebnaptár még kapható.

N... v... 1. A közleményt hozzuk. 2. Ha olyan bizalmas a dolog, szívesen válaszolunk levélben is, csak újból jelezze, hogy levélbeni választ kér.

F. R. Tessék a földművelésügyi miniszterium könyvtárától kérni egy «Mesterséges fészekodvak alkalmazása» című füzetet, abban minden benne van. Lehet, hogy ingyen is megküldik, vagy legfeljebb néhány fillérért.

N. N. 1. Olyan könyv, melyből a vívás *elméleti* részét megtanulhatja, van; ilyenek pl.: Arlow G. «Kardvívás» című 54 képpel illusztrált műve, ára 5 kor., vagy Chappon S. br. «A nemes vívás művészetének elmélete» című műve, ára 4 korona. Megjegyezzük azonban, hogy könyvből nem lehet vívni megtanulni. 2. Bolgár F. «A párbaj szabályai» című műve ára

3 korona. Mindezeket megrendelheti Grill Károly könyvkereskedőnél. Budapest, V., Dorottya-utca 2. szám. 3. A párbaj nincs iskolai képzéshez kötve, de a kihívást senki sem köteles elfogadni s ha párbaj útján a sértett fél nem tud magának elégtételt szerezni, úgy csak bírói úton szerezheti azt meg. 4. Az nem melegség, hogy valaki nem tud párbajozni, de ha nem akar párbajozni, azt minden indokolás nélkül visszautasíthatja. 5. Furesa kérdés, hogy szükséges-e a pisztolypárbajhoz is gyakorlat? ugyan ki gyakorolja magát a párbajozásban? mindenesetre a jobb lövő előnyben van az olyannal szemben, a kinek még talán pisztoly sohasem volt a kezében. 6. Az, hogy a párbaj pisztolyal vagy karddal történjék-e, a sértés minőségétől és nagyságától függ és nem attól, hogy az illető tud-e vívni vagy sem. Kiseb szóbeli sértésért karddal, míg tetteles sértésért pisztolyal szokás elégtételt venni. Ezt a párbajsegédet állapítják meg. Megjegyezzük különben, hogy abban az esetben, ha a sértett fél, a sértés elkövetésétől számított 24 órán belül nem kér elégtételt, elveszti azt a jogát, hogy a sértő felet párbajra hívhassa.

S. J. A községi vadászterület kibérlése nincs ugyan a tiltott mellékfoglalkozások közt felsorolva, mindannak daczára főnöke előzetes engedélyét kérje ki.

J. B. Lapunk ez évi 13-ik számában, hivatkozással a vadászatról szóló 1883. évi XX. t.-cz. 36. §-ára azt izentük önnek, hogy a vadászati kihágások után megállapított pénzbüntetések fele mindenkor a feljelentőt illeti, másik fele pedig azon község szegényeinek javára esik, melynek határában a kihágás elkövetett. Ez az üzenetünk téves, a mennyiben egy újabb törvény, az 1901. évi XX. t.-cz. 23. §-a kimondja, hogy bármiféle czímen befolyt büntetéspénz fele a kincstárt, fele pedig a községet illeti. Ennél fogva a vadászati kihágások után megállapított pénzbüntetésből semmi sem illeti meg a feljelentőt.

E. J. 1. Élő vadat, tehát nyulat is, csak a földművelésügyi miniszter úr engedélyével szabad befogni. Az ez iránt a közigazgatási bizottság útján benyújtandó és egy koronás bélyeggel ellátott kérvényben pontosan meg kell jelölni a vadászterület helyét, mivelési ágak szerinti kiterjedését, a szomszéd birtokosokat, a czélt, a melyből a befogás történik s mellékelni kell hozzá a vadászterület tulajdonosának írásbeli nyilatkozatát arra nézve, hogy nincs kifogása az ellen, hogy a bérlő a vadászatot az eleven vad befogása útján gyakorolja. 2. A befogott vad eladására és elszállítására szintén a földművelésügyi miniszter úrtól kell, a közigazgatási bizottságnál benyújtandó kérvényben engedélyt kérni. 3. Fővadnak, tehát szarvasnak vagy dámvadnak tilalmi időben való lelőhetésére ugyancsak a közigazgatási bizottság útján, a földművelésügyi miniszter úrtól kell engedélyt kérni, a mit indokolt esetekben, a miniszter úr engedélyez is. A kérvényben körülbelül ugyanazokat az adatokat kell felsorolni, mint az 1. alatt említettük. Megjegyezzük azonban, hogy bikára — tudomásunk szerint — csak rendkívül ritka és igen kivételes esetben adnak lelőési engedélyt. 4. Olyan vadászterületet nem tudunk ajánlani. 5. Miután állásközvetítéssel nem foglalkozunk, kívánságának — sajnálatunkra — nem tehetünk eleget. 6. Előfizetése már a múlt év végével lejárt. 7. A 10 fillért a lap javára bevételteztük.

P. J. Más tanácsot nem tudunk adni, mint hogy forduljanak az erdészeti és vadászati altisztek országos szövetségéhez Besztercebányára. Ennek a szövetségnek a hivatása az önök ügyében is eljárni, bár nem hisszük, hogy eredményt tudna elérni. A járási erdőőrök — mint azt már többször említettük — nem állami és nem is vármegyei alkalmazottak, hanem az egyes birtokosok (volt úrbéresek, stb.) alkalmazottjai, a kiket a miniszterium nem kényszeríthet arra, hogy önöknek családi pótlékot adjon. Mi az önök valóban rendkívül kedvezőtlen helyzetét nagyon jól ismerjük, s a lehető legnagyobb részvétellel tagyunk önök iránt, de élénk sajnálatunkra nem tudunk az önök érdekében ez idő szerint semmit se tenni.

W. J. Nézze meg a községi jegyzői hivatalban az A) lajstromban, hogy be van-e iratva, mert az itt nincs nyilvánlatva. Ha

be van iratva, akkor megkapja a baleseti segítyt, ingyen orvost és gyógyszert; ezt a községi előjárásnál kell kérni.

G. L. 1. Az országos gazdasági munkás- és cselédsegélypénztárba beiratkozhatik minden földműves, gazda-ember, gazdasági munkás és gazdasági cseléd. Hogy ön ezek közé tartozik-e, azt leveléből nem tudjuk megállapítani. Forduljon a községi jegyzőhöz, ott megmondják. 2. Nem adnak. 3. Mintán csak álláskeresletre vonatkozó hirdetőményt közölhetünk díjmentesen, emel-folyva hirdetését ingyen nem tehetjük közzé.

Erdőőr. A katonai beszállásokról az 1879. évi XXXVI. törvényezik intézkedik; hogy a szállásokra milyen helyiségek nem vehetők igénybe, azt a törvény 10. §-a megmondja, de arra nincs helyünk, hogy azokat itt felsoroljuk. Tájékozásul azonban megjegyezzük, hogy a törvény szerint olyan községekben, hol minden lakház, vagy a lakházak egy része csak egy szobából áll, ezen szobát a legénység a házigazdával és háznépével, a lehetőséghez képest közösen használja. Ebből következik, hogy a kinek egy szobán kívül még konyhája is van, ahhoz be lehet szállásolni, mert hiszen ha máshol nem, hát a konyhában van hely.

Sz. Sz. A fegyelmi ítéletekben a fokozatos előléptetés megvonását most már hosszabb időre is ki lehet mondani, nem csupán két évre. Minthogy jelenleg fokozatos előléptetés már nincs, ezt a fegyelmi büntetést úgy kell értelmezni, hogy az illető a magasabb összegű személyi pótlék élvezetéhez való jogát veszti el a kitűzött időre. Vagyis ha valakit jogerős fegyelmi ítélettel a fokozatos előléptetés 3 évi megvonására ítélnék, ez azt jelenti, hogy az illető három évvel később jut a magasabb személyi pótlék élvezetébe, mint máskülönbben jutott volna. Ez a három év azonban csak az első magasabb személyi pótlék utalványozásánál számíttatik le, a következő magasabb személyi pótlék esedékességét azonban már nem befolyásolja. Így pl. ha egy olyan erdőőrrel van szó, a ki 1910 január 1-én jutott az évi 800 K. javadalmazásba, úgy az illető az évi 900 K. javadalmazást nem 1915 január 1-től, hanem 1918 január 1-től fogja kapni, az évi 1000 K. javadalmazást pedig 1920 január 1-től. A kormányrendelet 31. §-át itt egész terjedelmében nem közölhetjük, mert arra nincs helyünk.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Erdővéd, jelenleg nagyobb uradalomban erdész, 25 éves, nőtlen, róm. kath., irodai, valamint erdészeti és vadászati teendőkből több évi gyakorlattal, továbbá kitűnő szakiskolai és jó eredményű szakvizsga-bizonyítvánnyal bír, megfelelő állást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (28.)

Több évi gyakorlattal és jó bizonyítványokkal rendelkező nős, családost, fiatalkorú, szakvizsgázott erdőőr, azonnali belépésre állást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (35.)

Jó működési és szakvizsga-bizonyítvánnyal, valamint több évi gyakorlattal bíró egyén, pagonykezelői, vagy körvadászi állást keres. Az erdőkezelésen és vadtenyésztésen kívül a mezőgazdaságban is jártas. Címe Mészáros Tamás, Salánk (Ugocsa megye). (36.)

Szakvizsgázott erdőőr, kiszolgált katona, ki négy évig mint csendőr szolgált s legutóbb a váci püspöki uradalomban volt alkalmazva, az erdőtenyésztésben jártas, bármikor belépésre állást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (37.)

HIRDETÉSEK

Pályázati hirdetőmény. 712/1912. sz. A pilis-maróti m. kir. közalap. erdőgondnokságnál megüresedett erdőgondnoksági irodai I. osztályú erdőlegényi állásra pályázat nyitattik.

Javadalmazás: évi 700 kor. szegődménybér, 120 kor. lakbér, 12 ürm³ kemény I. oszt. dorongtüzifa, 60 kor. egyenruhaátalány, 40 kor. föld- és 28 kor. legelőváltás, esetleg két k. hold szántóföld, két drb tehén és egy drb növendék szarvasmarha legeltetésére természetbeni illetmény.

Pályázók felhivatnak, hogy életkoruk és illetőségüket tanúsító anyakönyvi kivonattal, ép és erős testalkatuk, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket igazoló vármegyei fő- vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, továbbá katonai kötelezettségük mikénti lerovását és nyelvismeretüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt, sajátkezűleg írt, a nagyméltóságú Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz címzett kérvényüket az alulírott erdőgondnokságnál a f. évi augusztus hó 20-ig nyújtsák be.

Ezen állásért csak nőtlen, a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bíró egyének pályázhatnak.

Erdőőri szakiskolát végzetek előnyben részesülnek. Pilismarót, 1912. évi július hó 26-án. (2.)

Pilismaróti m. kir. közalap. erdőgondnokság.

Termelt fenyőhaszonfa-eladás. 1912. évi 49,567. szám. A besztercebányai erdőgondnokság ortuti erdejében termelt 716·95 m³ fenyőhaszonfa négy eladási csoportra, az erdőbádonyi erdőgondnokságnál termelt 1685 folyóméter fenyőrúdfa, 668·15 m³ jegenyefenyőhaszonfa és 137·53 m³ erdei fenyőhaszonfa három eladási csoportra, együttvéve tehát hét eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az ajánlatok 1912. évi augusztus hó 26-án déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál és augusztus hó 27-én délelőtt 10 órakor fognak az erdőigazgatóság tanácstermében nyilvánosan felbontatni.

A faanyagok és kikiáltási árak részletes kimutatása, árverési feltételek, ajánlati űrlap és boríték az árverező m. kir. erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Budapest, 1912. évi július hóban.

(3.) *M. kir. földművelésügyi miniszter.*

Pályázati hirdetőmény. 1912. évi 2694. szám. A zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál elhalálozás folytán megüresedett egy (1) erdőőri (II. oszt. altiszti), illetve előléptetés esetén egy (1) erdőlegényi, esetleg segéderdőőri állásra pályázat nyitattik.

A II. osztályú altiszti állással 600 korona évi fizetés és 100 korona személyi pótlék, továbbá természetbeni

lakás, vagy annak hiányában törvényszerű lakbér, három k. hold földiletmény, illetve annak hiányában holdanként 10 korona földváltás és 24 ürméter saját szükségletre felhasználható, házhoz szállított tüzfajárandóság; az erdőlegényi, esetleg segéderdőri állással 600 korona szegődménybér, természetbeni lakás, vagy annak hiányában törvényszerű lakbér, saját szükségletre felhasználható házhoz szállított 12 ürméter tüzfajárandóság és 20 kor. évi földváltás van összekötve.

Az ezen állásra pályázók az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában megkívánt szakképzottségüket, az államerdeszet szolgálatába újonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdeszeti orvos, vármegyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetőségüket és családi állapotukat községi bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismeretüket és katonai kötelezettségük lerovását megfelelő hiteles bizonyítványokkal tartoznak igazolni.

Az ilyen módon felszerelt és sajátkezűleg írt kérvényeik 1912. évi augusztus hó 30-ig a zsarnóczi m. kir. erdőhivatalnál nyújtandók be.

Zsarnócza, 1912. évi augusztus hó 1-én.

(4.)

M. kir. erdőhivatal.

Szeldöntött tölgy, fenyő és bükkfa eladása.

1912. évi 49,049. szám. Az ungvári m. kir. főerdőhivatalhoz tartozó hátmegi m. kir. erdőgondnokság kezelésében lévő háthegységi erdőkben a folyó év tavaszán dült szélviharok által kidöntött és letört tölgy-, fenyő- és bükkfából a vevők által termelendő mű- és tüzifa tíz értékesítési csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az ajánlatok legkésőbb 1912. évi augusztus hó 29-ik napjának déli 12 órájáig nyújtandók be az ungvári m. kir. főerdőhivatalnál, a hol azok augusztus hó 30-án d. e. 10 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Az eladási csoportokra való megosztás, a faválasztékokra, kikiáltási árakra és bánatpénzekre vonatkozó adatokkal, valamint az árverési és szerződési feltételek, ajánlati űrlapok és borítékok az ungvári m. kir. főerdőhivatalnál szerezhetők be.

Budapest, 1912. évi július hó.

(5.)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Sétabot és csernyőnyél pálca termeléshez alkalmas — tekintet nélkül a távolságra — som-, mogyoró-, veresgyűrű-, kőris-, gyertyán-, esetleg tölgyсарj-erdőket megvesz, saját költségen megnézet, ilyen erdők közvetítését vagy ajánlását megfelelően honorál

*Bing és Muránszky bottermelő cég,
Pelsőcz, Gömör megye.*

(6.VI.1.)

Pagonyerdészi vagy pagonyvadászi állást keres 1913. év jan.—ápr. havi belépéssel, jelenleg nagy uradalomban alkalmazott fiatal pagonyvadász, a ki az erdőkezelésben, fővad, fáczántenyésztésben jártas, a magyar, német és tót nyelvet bírja, végzett középiskolát, erdőri szakiskolát, kitűnő szakvizgát és elsőrendű bizonyítványokkal rendelkezik. Czime a kiadóhivatalban. (7.IX.1.)

Néhány szolgálaton kívül álló, vagy szabadságolt **erdőlegény** vagy **erdőőr** augusztus 20-tól kezdve öt—hat héten át alkalmazást nyerhet magashegységi vágásterületen fenyő-rönkfa méretezésnél. Fizetés minden munkanapra 4 kor. és egyszerű koszt a havason.

Kendeffy uradalom erdőhivatala,

(8.)

Malomvíz, u. p. Kernyesd, Hunyad megye.

Gyufagyártási célokra legkeresettebb

KANADAI NYÁR

Populus monilifera canadensis

szavatolt fajtisza, erőteljes

isk. 65—100 cm. magas csemeték ezre	30 korona
100—150 "	35 "
150—200 "	40 "

2—3 méteres suhángok száza 12 kor., ezre 100 kor.

őszi szállításra — amíg készletem tart.

Kimerítő fajismertetéssel, valamint egyéb erdei facsemetékre és magvakra árajánlattal kívánatra szívesen szolgálók. (1.—2.)

FARAGÓ BÉLA cs. és kir. udvari szállító
Magyar magpergetőgyára
Erdészeti csemetetelepek * ZALAEGERSZEG.

Uri ruhák készítéséhez való

jó brünni posztót és Lodent

legjutányosabb gyári árakon szállít

Etzler és Dostal, Brünn
Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállítói.

A gyárból való közvetlen bevásárlás nagy előnnyel jár.

Dús mintagyűjtemény a tavaszi és nyári évszakra, megtekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.

(10.VI.1.)